

UDKAST

KØBENHAVNS KOMMUNES

Restaurations- og Nattelivsplan 2025

Forord

Restaurations- og Nattelivsplan 2025 beskriver Københavns Kommunes ambitioner for restaurations- og nattelivsområdet. Sammen med relevant lovgivning udgør planen rammen for Teknik- og Miljøforvaltningens og Kultur- og Fritidsforvaltningens arbejde med nattelivsområdet i perioden 2026-2029.

I udarbejdelsen af Restaurations- og Nattelivsplan 2025 er Københavns Nattelivsudvalg blevet inddraget. Nattelivsudvalget består af repræsentanter fra branchen, kulturlivet, unge og nattelivsgæster, detailhandlen, beboere og lokaludvalgene. Udvalget har bidraget med input og anbefalinger til fokusområder og indsatser i arbejdet med planen.

Derudover er der i udarbejdelsen af Restaurations- og Nattelivsplan 2025 taget højde for:

- Politiske beslutninger i perioden 2022-2025
- Erfaringer fra Restaurations- og Nattelivsplan 2021, herunder arbejdet i Nattelivsudvalget
- Undersøgelser- og dokumentationsarbejde i perioden 2022-2025
- Resultater fra et ungeinddragelsesprojekt i 2024.
- Erfaringer og praksis fra arbejdet i Bevillingsnævnet

Indhold i planen

1. **En vision**, der sætter en overordnet retning for udviklingen af Københavns natteliv
2. **En miljøplan**, der skal understøtte strategier for et balanceret natteliv, herunder forebygge og regulere miljøgener fra nattelivet.
3. **En restaurationsplan**, der beskriver kommunens ambitioner på restaurationsområdet og samtidig udgør vejledende retningslinjer for Bevillingsnævnets arbejde.

1. Vision – København tager ansvar for nattelivet

[Resume]

Nattelivet i København tilbyder en mangfoldighed af oplevelser og spiller en vigtig rolle for byens identitet og sammenhængskraft. Det gør byen til et attraktivt sted at bo og besøge.

København har et fælles ansvar for at sikre, at nattelivet er en positiv oplevelse for alle. Gennem fortsat dialog og et partnerskab med aktørerne på nattelivsområdet, vil Københavns Kommune arbejde for en ansvarlig udvikling af nattelivet. Fest og sammenhold bør forenes med ansvar og respekt – for gæster, medarbejdere og det omgivende lokalsamfund. Rammerne for festen skal være trygge, så alle kan deltage uden frygt for diskrimination eller grænseoverskridende adfærd. Udviklingen skal samtidig tage hensyn til lokale behov samt sikre balancen mellem fest og hverdagsliv.

Restaurations- og nattelivsplanen beskriver visionen og udfolder, hvordan Københavns Kommune vil arbejde for at realisere den i samarbejde med københavnernes og aktørernes i nattelivet.

[Faktaboks]

Definition af natteliv

Københavns Kommune definerer natteliv som sociale aktiviteter i byen, der finder sted i aften- og nattetimerne (kl. 18.00-06.00), f.eks. på caféer, restauranter, barer, natklubber, spillesteder og til kulturelle arrangementer.

Københavns natteliv er en vigtig del af byens identitet. Nattelivet byder på alt fra stemningsfulde caféer og høj gastronomi til historiske bo-degaer og natklubber med international appel samt en kulturscene i rivende udvikling.

Nattelivet skaber rammerne for sociale møder, styrker fællesskabet og giver byen energi og puls. Det gør København til et attraktivt sted at bo og besøge. Samtidig spiller nattelivet en vigtig rolle for byens økonomi ved at tiltrække både lokale og internationale gæster og skabe arbejdspladser.

Københavns Kommunes ambition er derfor fortsat at understøtte et mangfoldigt natteliv af høj kvalitet, hvor den gode oplevelse er omdrejningspunktet.

Ansvarlighed skal være definerede for udviklingen af Københavns natteliv. Dette kræver en

fælles indsats. Gennem partnerskaber og inddragelse af aktørerne på området, vil kommunen arbejde for at skabe de optimale rammer for en positiv udvikling af nattelivet.

Visionen skal bidrage til at sikre trygge og inkluderende rammer for nattelivet i København. Gæster og ansattes rettigheder og grænser skal respekteres. Ingen skal opleve diskrimination eller grænseoverskridende adfærd. Både myndigheder, nattelivsbranchen og gæster har et ansvar for at sikre dette.

Udviklingen af nattelivet skal være bæredygtig og tage hensyn til byens forskellige områder, hvor behov og udfordringer varierer fra bydel til bydel. Gennem tæt dialog og målrettede indsatser skal Københavns Kommune, i tæt samarbejde med nattelivets aktører, finde løsninger, der adresserer lokale udfordringer og medvirker til at skabe bedre balance mellem fest og hverdagsliv lokalt.

I Københavns natteliv skal den gode oplevelse være i fokus. Derfor vil Københavns Kommune fortsat støtte udviklingen af kulturoplevelser i nattelivet, der understøtter fællesskaber og tilbyder alternativer, hvor kultur og samvær er omdrejningspunktet frem for alkohol.

Med visionen sætter Københavns Kommune retningen for et udviklingen af nattelivet 2026-2029 og forpligter sig til at arbejde tæt sammen med aktørerne på området om at indfri den.

Visionen for nattelivet vil i praksis udfolde sig inden for syv fokusområder:

1. Fælles om det gode natteliv
2. Trygge rammer for festen
3. Et natteliv for alle
4. Kultur som omdrejningspunkt
5. Sunde festfællesskaber
6. Opmærksomhed på festen i gaden
7. Et grønnere natteliv

Fælles om det gode natteliv

Københavns Kommunes vision for nattelivet i København skal realiseres sammen med nattelivets aktører. Gennem løbende dialog og inddragelse vil kommunen skabe de bedst mulige rammer for en positiv, ansvarlig og helhedsorienteret udvikling af byens natteliv.

Indsatsområder

- *Et partnerskab for nattelivsaktører*
- *Lokale inddragelsesprocesser*
- *Branchefora-møder*
- *International vidensudveksling*
- *Borgerrettet tværgående koordinering*

Fra 2022 til 2025 har Københavns Kommunes Nattelivsudvalg fungeret som en platform for dialog, vidensdeling og samarbejde mellem nattelivets aktører bredt. Udvalget har bidraget til at realisere den forrige restaurations- og nattelivsplan (2021) med et omfangsrigt undersøgelsesarbejde samt bidraget til helhedsorienterede løsninger baseret på aktørernes erfaringer og potentialer. Nattelivets aktører har fremhævet Nattelivsudvalget som en konstruktiv og positiv platform for dialog- og samarbejde.

Københavns Kommune ønsker at videreføre et partnerskab for nattelivets aktører i perioden for Restaurations- og Nattelivsplan 2025. Partnerskabet skal fortsat fungere som en rådgivende instans i sager på nattelivsområdet samt løbende kvalificere implementeringen af de politisk fastsatte mål og indsatser for planens periode. Partnerskabet vil blive betjent af et

nattelivssekretariat, der forsat vil koordinere arbejdet med at udvikle nattelivet på tværs af kommunens forvaltninger og dermed udgøre én indgang til kommunen for nattelivets aktører.

Nattelivet varierer markant på tværs af København, og behovene og udfordringerne er forskellige fra område til område. Derfor vil Københavns Kommune ligeledes have fokus på at styrke dialogen lokalt med inddragelsesprocesser på bydelsniveau – for at kunne følge de lokale forhold og dermed udvikle lokale løsninger.

Københavns Kommune vil i samarbejde med nattelivsbranchen afholde branchefora-møder for at fastholde en tæt og direkte dialog med branchen. Møderne skal fungere som fundament for vidensdeling og samtidig danne grundlag for konkret implementering af forsøg og indsatser, der styrker udviklingen af nattelivet.

Københavns Kommune ser det også som afgørende at indhente inspiration og viden fra udlandet i udviklingen af nattelivet. Der har i forbindelse med kommunens seneste plan været etableret samarbejder med Berlin og Amsterdam, som har givet værdifuld indsigt i nye og innovative tilgange til nattelivets udformning og udfordringer. Derfor vil Københavns Kommune i denne planperiode fortsætte med at indhente inspiration og erfaringer fra andre storbyer i arbejdet med nattelivet.

Emnerne på nattelivsområdet spænder bredt og berører mange snitflader i kommunen. Derfor vil Københavns kommune fortsat arbejde på at sikre en stærk koordineret indsats på nattelivsområdet på tværs af de forskellige forvaltninger for at sikre helhedsorienterede løsninger og lette adgangen for borgere og virksomheder.

Trygge rammer for festen

Nattelivet i København skal være en tryk oplevelse for alle. Nattelivsgæster skal kunne færdes og opholde sig i nattelivet uden frygt og ubehag. Københavns kommune vil derfor arbejde for at skabe trygge og ansvarlige rammer for festen gennem en række tiltag.

Indsatsområder

- *Natteværter*
- *Kommunale Tryghedsvagter*
- *Sikker By-netværket*
- *Indretning af byrum for øget tryghed*
- *Tiltag mod stoffer (drugging)*

Københavns Kommune vil arbejde for et trygt natteliv gennem fortsat tilstedeværelse af tryghedsskabende myndigheds personer i nattelivet, Natteværterne og Tryghedsvagterne.

Københavns Natteværter har siden 2019 spillet en central rolle i at skabe tryghed og drage omsorg for gæsterne i Københavns natteliv. Gennem synlig tilstedeværelse i gadebilledet og dialog med gæsterne bidrager de til at forebygge og nedtrappe utrygge situationer. Derudover håndterer Natteværterne omsorgsopgaver og yder førstehjælp. Siden 2024 har Natteværterne også været udstyret med antidoter til behandling af opioidoverdoser.

I 2024 blev Københavns Tryghedsvagter en del af kommunens indsats for et trygtere natteliv. De vagtuddannede Tryghedsvagter støtter politiets arbejde ved at skabe ro og tryghed på offentlige områder. Med fokus på dialog og konfliktnedtrapping reagerer de på utryghedsskabende adfærd og bidrager til en mere sikker by for gæster og beboere.

Opgaven med at sikre et trygt natteliv kræver fortsat et tæt samarbejde med politiet, bl.a. gennem Sikker By-netværket. Derfor faciliterer Natteværterne fortsat et operativt samarbejde i natten, som muliggør effektiv koordinering af kommunens udgående indsats, så de på bedst mulig vis støtter beredskabet og politiets arbejde med at opretholde et roligt og sikkert natteliv.

Som led i en tryghedsskabende indsats vil Københavns kommune også undersøge og eksperimentere med indretning af byrum, der kan skabe tryghed i nattelivet, det kunne f.eks. være ved at integrere elementer som f.eks. strategisk placeret belysning, bemandede tryghedspunkter og dedikerende afhentningsområder.

Københavns Kommune følger udviklingen af drugging i nattelivet, hvor antallet af tilfælde de

seneste år er steget. I partnerskab med nattelivsbranchen vil kommunen overvåge situationen og arbejde for at bekæmpe drugging. I samarbejde med et partnerskab for nattelivets aktører vil kommunen undersøge mulighederne for konkrete tiltag, der kan forhindre drugging i Københavns natteliv, samt afdække indsats der kan minimere risici ved stofindtag.

Et natteliv for alle

Københavns natteliv skal være inkluderende og tilgængeligt for alle. Gæster og ansattes rettigheder og værdighed skal respekteres - ingen skal opleve diskrimination eller grænseoverskridende adfærd. Både myndigheder, nattelivsbranche og gæster har et ansvar for at være med til at sikre dette.

Indsatsområder

- *Charter for et Natteliv uden Diskrimination*
- *Uddannelse i håndtering af diskrimination og grænseoverskridende adfærd*
- *Rumindretning for øget tryghed*
- *Tilgængelighed for borgere med funktionsnedsættelse*

Københavns Kommune vil fortsætte og udvide indsatsen med at bekæmpe diskrimination og fremme respektfuld adfærd i nattelivet. Det skal bl.a. ske gennem Charter for et Natteliv uden Diskrimination fra 2024, som allerede har skabt et stærkt fundament for indsatsen. Charteret er en vigtig retningslinje for både gæster og nattelivsbranchen, og kommunen vil arbejde på at udbrede kendskabet til og implementeringen af charteret i alle relevante miljøer under overskriften "Natten er vores". Underskrivere af charteret forpligter sig til tydelig kommunikation om rammer for festen og forventninger til gæsteadfærd samt til at iværksætte processer for håndtering og forebyggelse af diskrimination.

Det er derudover Københavns Kommunens vision at være med til at sikre, at ledelse og ansatte i nattelivet har den nødvendige viden og kompetence til at håndtere og forebygge diskrimination og grænseoverskridende adfærd. Kommunen vil derfor, i samarbejde med nattelivsbranchen, arbejde for at styrke ansatte og

sikkerhedspersonales uddannelse, der vil fokusere på at styrke kompetencer ift. at genkende, forebygge og reagere på diskrimination og grænseoverskridende adfærd (inspireret af initiativer under den internationale betegnelse "safe space").

Dertil vil kommunen, i samarbejde med nattelivsbranchen, undersøge mulighederne for rådgivning ift. indretning af rum i nattelivet. Formålet er at optimere rumdesign for at fremme åbenhed og overskuelighed, hvilket kan tydeliggøre og reducere risikoen for grænseoverskridende adfærd.

Københavns Kommune vil endeligt arbejde for at fremme tilgængeligheden i nattelivet for alle borgere, herunder borgere med fysiske udfordringer eller andre behov, ved at understøtte brugen af universelt design i nattelivet. Gennem oplysning og partnerskaber vil kommunen arbejde for, at nattelivets aktører implementerer løsninger, der gør nattelivet mere tilgængeligt for alle.

Kultur som omdrejningspunkt

Det kulturbårne natteliv bidrager til et mangfoldigt natteliv – og københavnernes efterspørger flere kulturaktiviteter i nattelivet (københavnundersøgelse 2024, [link](#)). Københavns Kommune vil derfor fokusere på at fremme tiltag, der kan bidrage til at understøtte kreative og kulturdrevne nattelivsoplevelser.

[Faktaboks]

Definition af kulturbåret natteliv

Kulturbåret natteliv refererer til nattelivsaktiviteter, der er drevet af kulturelle udtryksformer som musik, kunst, teater og andre kreative formater.

Indsatsområder

- *Anvendelse af offentlige lokationer til kultur og natteliv*
- *Facilitering af dialog mellem kulturudøvere og grund- og ejendomssejere*
- *Vejledende kommunikation*
- *Integration af natteliv og kultur i byudvikling*

En større undersøgelse af byens kulturbårne natteliv (2025) viser, at kulturudøvere, særligt fra vækstlaget, har svært ved at finde egnede lokationer til nattelivsarrangementer i København (Creative Footprint Rapport 2025 [[link tilføjes](#)]). Københavns Kommune vil undersøge mulighederne for at udnytte tilgængelige offentlige arealer og lokationer til kultur- og natteliv, herunder kulturhusene.

For at sikre rum for kultur i nattelivet, vil kommunen herudover facilitere dialog mellem kulturudøvere og private, såsom grundejere og private ejendomssejere, for på den måde at skabe forbindelser mellem kulturaktører og egnede lokationer for et alternativt natteliv.

I undersøgelsen af det kulturbårne natteliv i København (2025) efterspørger aktørerne et samlet overblik over relevante informationer med hensyn til afholdelse af nattelivsarrangementer. Det er derfor en ambition at sikre en klar og lettilgængelig information om støttemuligheder, ansøgningsprocedurer, regler og retningslinjer for afholdelse af events, samt informationer om hvordan aktører får adgang til offentlige rum og ressourcer. Kommunen vil arbejde for at disse informationer gøres bedre tilgængelige, så kulturaktørerne kan navigere effektivt og anvende de muligheder, der er til rådighed.

Københavns Kommune vil endelig arbejde for, at natteliv bliver en integreret del af Københavns byudviklingsstrategier, især i nye byområder. Kommunen vil arbejde for, at natteliv og kulturelle tilbud i højere grad bliver en naturlig del af planlægningen for nye bydele og udviklingsområder.

Sunde festfællesskaber

Unge københavnere udtrykker ønske om et natteliv, hvor der er plads til fester, hvor omdrejningspunktet for fællesskabet ikke er alkohol (ungeinddragelsesprojekt 2024, [link](#)). Her refereres også til den internationale tendens med "sober curious". Københavns Kommune ønsker at understøtte dette med en række tiltag.

Indsatsområder

- *Fremme af ansvarlig alkoholservering og alkoholfrie alternativer*

- *Tidlige indsatser og oplysning om alkohol og stoffer*

Københavns natteliv skal understøtte sundere festfællesskaber, hvor sociale aktiviteter i mindre grad er båret af alkohol. I dialog med nattelivsbranchen vil Københavns Kommune sætte fokus på ansvarlig alkoholserving og udbredelse af alkoholfrie alternativer, så flere kan deltage i nattelivet på deres egne præmisser. Kommunen vil herudover undersøge mulighederne for at fremme arrangementer, hvor omdrejningspunktet ikke er alkohol, men hvor der i stedet er fokus på musik, kultur og fællesskab.

Desuden vil kommunen samarbejde med relevante aktører og institutioner styrke oplysning og tidlige indsatser målrettet unge, så kommende nattelivsgæster får bedre forudsætnin-ger for at træffe informerede valg om alkohol.

Opmærksomhed på festen i gaden

I visse områder af København har festen nået et mætningspunkt, og beboerne her oplever betydelige gener fra nattelivet. Det gælder især gener fra festen i gaden, dvs. den del af festen, der finder sted udenfor i tætte bymiljøer, hvor der også kan være udeserving og natbevillinger (Undersøgelse af festen i gaden 2023, [link](#)). Københavns Kommune vil derfor arbejde aktivt for at forebygge og reducere disse gener lokalt gennem en række tiltag.

Indsatsområder

- *Kommunale korps til adfærdsregulering*
- *Lokale indsatsgrupper*
- *Partnerskaber om forsøg med at rykke festen indenfor*

Københavns Natteværter og Tryghedsvagter spiller en vigtig rolle i forhold til at dæmpe støj og regulere adfærd i de områder af byen, hvor koncentrationen af natteliv er størst. De kommunale korps minder gæsterne om at udvise hensyn i de sene timer og kan gribe ind overfor adfærd, som er til gene for omgivelserne, f.eks. ved støj eller anden uønsket adfærd i det offentlige rum. Gennem dialog og tilstedeværelse arbejder de kommunale korps for at ændre adfærd i en mere positiv og respektfuld retning.

Nattelivet i København varierer betydeligt fra område til område og de udfordringer, der følger med nattelivet, er derfor forskellige. For at sikre, at løsningerne på udfordringerne er målrettede og effektive, vil Københavns Kommune fortsat anvende lokale indsatsgrupper.

Lokale indsatsgrupper samler bl.a. nattelivsaktører, naboer samt relevante myndigheder til en åben dialog om de specifikke udfordringer i et lokalområde - helt ned på gadeniveau. Formålet er at identificere de lokale udfordringer og i fællesskab finde lokale løsninger. I planperioden vil kommunen udvide anvendelsen af lokale indsatsgrupper til også at fungere som et forebyggende tiltag. Dette kan f.eks. indebære tidlig inddragelse ved etablering af nye serveringssteder eller ved ændringer i byrummets anvendelse, hvor indsatsgrupperne kan bidrage med relevante input og sikre, at løsningerne skaber et bedre og mere harmonisk bymiljø.

I en undersøgelse af festen i gaden i Indre By (2023) var en anbefaling herudover at iværksætte tiltag, der kan bidrage til at flytte festlige aktiviteter væk fra gaden og ind på barerne ([link til undersøgelse](#)). Københavns Kommune vil derfor arbejde for at skabe partnerskaber om forsøg med tiltag, der kan bidrage til at rykke festen indenfor. Dette kunne f.eks. være forsøg med etablering af pauseområder indendørs, eller regler om at gæster ikke må medbringe alkohol udendørs. Derudover vil kommunen undersøge mulighederne for at styrke dørpersonalets rolle som kulturskabere, som kan hjælpe med at regulere adfærden udenfor et serveringssted og skabe en mere respektfuld festkultur (undersøgelse af festen i gaden 2023, [link](#)).

Et grønnere natteliv

Nattelivet har en miljøpåvirkning gennem affald, energiforbrug og ressourcer. Københavns kommune vil arbejde for at reducere klimaaftrykket, fremme ansvarlig adfærd og bæredygtighed i nattelivet gennem en række indsatser.

Indsatsområder

- *Partnerskaber for grønnere affaldssortering og genanvendelse*
- *Fremme miljøbevidsthed og grøn adfærd*

Københavns Kommune vil i planens periode arbejde for implementering af bæredygtige praksisser i nattelivet gennem partnerskaber med miljøorganisationer og nattelivsbranchen for at reducere miljøpåvirkningen fra nattelivet. Herudover vil kommunen have fokus på at fremme miljøbevidst adfærd blandt både gæster og erhvervsliv, og arbejde for at reducere nattelivets klimaaftryk.

Afrapportering

Som led i arbejdet med Restaurations- og Nattelivsplan 2025, vil forvaltningen årligt udarbejde en afrapportering på indsatsområderne i planen til Teknik- og Miljøudvalget samt Kultur- og Fritidsudvalget.

UDKAST

2. Miljøplanen – et nattelev og miljø i balance

[Resume]

Københavns Kommune vil understøtte en positiv balance mellem nattelivets aktører, gæster og beboere ved aktivt at arbejde med miljøinitiativer, herunder fleksibelt støjtilsyn, øget synlighed, renhold, partnerskaber og universelt design. Gennem en målrettet kommunal indsats arbejdes der på at skabe et levende nattelev med respekt for miljøet.

Københavns Kommune løser en række opgaver, der både udvikler byen og sikrer dens daglige drift. Opgaverne omfatter alt fra at tømme skraldespande, bemanning af toiletter og spuling af gaderne. Samtidig varetager kommunen opgaver, der bidrager til en positiv balance i restaurations- og nattelivet, såsom Støjvagten, tilsyn med udeservering, Tryghedsvagten, partnerskaber m.fl. Kommunens miljøkontrol gennemfører årligt over 3.500 tilsyn med byens restaurations- og udendørs arrangementer.

De kommende fire år vil kommunen arbejde for at fortsat skabe gode rammer for et balanceret restaurations- og nattelev. Der vil særligt blive arbejdet med at revidere de eksisterende nattelevsinitiativer fra den forrige nattelevsplan og skabe nye muligheder for en mere fleksibel anvendelse af ressourcerne.

Miljøplanen inddeles i syv overordnede fokusområder:

1. Håndtering og forebyggelse af støj
2. Ny administration af udeservering
3. Helhedsorienteret tilsyn
4. Renhold af byen
5. Partnerskaber med erhvervsdrivende
6. Universelt design og tilgængelighed
7. Styrket samspil vedrørende alkoholbevillinger og udeserveringstilladelser

Håndtering og forebyggelse af støj

Livet i byen og i de sene aftentimer medfører støj fra både restaurations- og udendørs arrangementer, trafik, udeserveringer, feststemte folk på gaden samt den nødvendige renhold af byen.

Derfor arbejder Københavns Kommune målrettet på at reducere de gener, der opstår, når byen skal balancere fest, kultur og hverdagsliv.

Indsatsområder

- *Fleksibel anvendelse af støjvagten*
- *Vejledning af borgere og restauratører ift. støjgrænser i omgivelserne*
- *Tilsyn med større arrangementer*
- *Vejledning om brug af pulje til støjreducerende vinduer*

Københavns Kommune vil fastholde og udforske en mere fleksibel anvendelse af Støjvagten, for at håndtere støjgener. I højsæsoner, såsom sommer og juletiden, er der på nuværende tidspunkt op til fire Støjvagter på vagt samtidigt som følge af den bevilling, der blev besluttet med den nuværende plan.

Efter flere års erfaring med initiativet vil kommunen i de kommende år undersøge muligheden for en mere fleksibel anvendelse, herunder f.eks. tidsrum for tilgængelighed, anvendelse ved større arrangementer og en mere forebyggende indsats. Der præsenteres i den forbindelse en evaluering af Støjvagten i 2025, som belyser tilfredsheden med Støjvagten.

Ved at bevare Støjvagten og evaluere initiativet sikres borgernes mulighed for at kontakte et støjtilsyn i aften- og nattetimerne samt kommunens mulighed for at vejlede byens restauratører om gældende regler og påtale eventuelle overtrædelser. Støjvagten skal fortsætte med at bidrage til at skabe et nattelev i balance.

Støjvagterne fører i dag tilsyn om aftenen og natten i weekenderne året rundt og kan kontaktes af borgere, der oplever støjgener fra byens natteliv, herunder støj fra restaurationer og spillesteder.

Under Restaurations- og Nattelivsplan 2025 vil Københavns Kommune vurdere, hvordan Støjvagten yderligere kan bidrage til tilsyn ved større arrangementer, og medvirke til at arrangementen overholder de støjgrænser, der er i forbindelse med et arrangement.

Der er i Københavns kommune oprettet en pulje, som skal medvirke til mindre støj i boliger i områder med megen trafikstøj. De områder, som er præget af megen trafikstøj, er i visse tilfælde sammenfaldende med de områder, som har et aktivt restaurations- og natteliv. Det kan derfor være nærliggende at iværksætte kampanjer rettet mod disse boliger, der om muligt kan være berettiget til støtte til støjreducerende vinduer.

Ny administration af udeservering

Udeserveringer er i dag en betydningsfuld del af en levende by som København. Det betyder dog ikke nødvendigvis flere gener i nattelivet, da udeserveringer i nogle tilfælde kan bidrage til at lægge en dæmper på spontane fester i det offentlige rum.

Udeserveringer spiller i dag en central rolle i en levende by som København, og en undersøgelse fra 2023 viser, at københavnernes generelt er glade for dem (Megafon 2023, [link](#)). Københavns Kommune vil, med det vedtagne administrationsgrundlag for området, administrere byens udeserveringer med hensyn til både restauratørernes og borgernes behov for at sikre en balance mellem tilgængelighed og en by i udvikling.

Indsatsområder

- Øget tilsyn med udeservering 2025-2027
- Fremkommelighed og opmærkning
- Forsøg med udvidet åbningstid i dele af København på 37 pladser i sommerhalvåret
- Skærpet reguleringspraksis

Fra 2025 træder det nye administrationsgrundlag for udeservering i kraft. Det nye administrationsgrundlag kan tilgås via kk.dk, [link](#). Til nye grundlag for administration af udeserveringsområdet indebærer bl.a. en styrket og takstfinansieret tilsynsindsats med særlig fokus på fremkommelighed og opmærkning af udeserveringstilladelser.

Københavns Kommune ønsker at fortsætte arbejdet med at skabe en balance mellem udeserveringernes positive effekter, og de gener udeserveringer kan medføre. Med det nye administrationsgrundlag for udeservering spiller kommunen en endnu større aktiv rolle i det arbejde.

Med det nye administrationsgrundlag takstfinansieres tilsyn med udeserveringer, og kommunen ønsker, at tilsynet med restaurationer og nattelivet bliver mere synligt i bybilledet, samt at tilsynsmedarbejdere i højere grad kan gå i dialog med restauratørerne og borgerne, hvis de ser eller oplever noget u hensigtsmæssigt.

Effekten af et mere synligt, vejledende og dialogsgørende tilsyn forventes at være forebyggende, da synligheden - og muligheden for at tilsynet "uventet" kigger forbi - vil gøre, at restauranter i højere grad vil sikre, at opstillingen af udeserveringer, restorationernes drift og støjen fra gæster foregår mere hensigtsmæssig for dem, der færdes i aften- og nattelivet. Opmærkning forventes kunne skabe en bevidsthed blandt gæster og restaurationer om, hvor møbler og inventar må placeres, så gangarealer ikke blokeres.

Tilsynet vil i højere grad have mulighed for at give tilbagemeldinger og status på overskridelser af anvendelse af areal til udeservering. Med en øget synlig tilstedeværelse skabes også mulighed for at observere andre udfordringer i aften- og nattelivet og sikre et helhedsorienteret tilsyn, som også har fokus på miljøudfordringer, såsom støj fra restaurationer samt nedpakning af udeservering.

Helhedsorienteret tilsyn

Det helhedsorienterede tilsyn indebærer, at de forskellige kommunale indsats, såsom Støjvagten, tilsyn med udeservering og Tryghedsvagterne, bidrager til vidensdeling på tværs af

de respektive ansvarsområder. Dette bidrager til en fælles indsats i Københavns restaurations- og natteliv.

Indsatsområder

- *Tryghedsvagter*
- *Restaurationsforskriften*
- *Samarbejde med andre tryghedsskabende indsatser*

Københavns Kommune ønsker at videreføre det helhedsorienterede tilsyn fra den tidligere restaurations- og nattelivsplan (2021). Målet er at sikre, at tilsynet med serveringstederne fortsat har en bred tilgang, hvor spørgsmål om f.eks. lovgivning om offentlige veje ifm. udeservering og restaurationsforskrifter, håndteres samlet. Dette giver tilsynet mulighed for både at vejlede og regulere effektivt i forhold til konkrete problemstillinger.

Tryghedsvagterne er introduceret i det københavnske natteliv i 2024 og har til opgave at bidrage til at gøre det trygt for byens beboere og gæster at færdes i det offentlige rum om natten. Det gøres gennem henstillinger til ro i det offentlige rum, omsorgsopgaver, synlighed gennem runderinger med aktiv konfliktmægling.

Tryghedsvagterne består af fire årsværk, og der er truffet politisk beslutning om, at de foretager runderinger på Indre Nørrebro og Indre By, hvor der er indført en restriktiv praksis, jf. restaurationsplanen. Der er afsat midler til Tryghedsvagten i forsøgsperioden 2024-2026.

Tryghedsvagter er et nationalt 3-årigt forsøg. Hvis det besluttes på landsplan at fortsætte, kan Københavns kommune beslutte, om ordningen skal fortsætte og der skal så afsættes midler igen.

Tryghedsvagterne udfører tilsynsopgaver for udeserveringsområdet og regulering via restaurationsforskriften, hvilket bidrager til den samlede sagshåndtering.

Kommunens helhedsorienterede tilsyn er fortsat et integreret led i øvrige myndigheders arbejde, f.eks. politiets dedikerede indsatser i udvalgte områder af byen samt i kampagneteams med fokus på særlige problemstillinger. Herunder indgår Tryghedsvagterne i et netværk med

andre aktører for tryghed på stationer og under transport.

Renhold af byen

Da nattelivet kan være en kilde til gener som urin og henkastet affald i gaderne, fastholder Københavns Kommune et fokus på et renere natteliv med tømte affaldskurve og renholdelse i morgentimerne. En undersøgelse af københavnernes holdning til nattelivet fra 2024 viser, at affald er den mest generende konsekvens af nattelivet (Epinion 2024, [link](#)).

Restaurations- og Nattelivsplan 2025 har fortsat en opmærksomhed på løsninger med renhold i særligt belastede festområder samt løbende evaluering af gennemførte forsøg med at håndtere udfordringerne.

Indsatsområder

- *Renhold ifm. nattelivet*
- *Særlig renhold af 'hotspots'*
- *Nye affaldsløsninger*
- *Udvidelse af spuleindsatsen*
- *Toiletter i nattelivet*

Under den tidligere restaurations- og nattelivsplan (2021) har kommunen indført ekstra tømning af affaldskurve i de sene aftentimer, hvilket opretholdes fremover i områder med festlige udendørsaktiviteter og i de traditionelle nattelivs-hotspots. Enkelte steder på Vesterbro vurderer kommunen, at der også er behov for at få flere kurve tømt i de sene aftentimer om sommeren.

Derudover er der indført ekstra renhold i morgentimerne i udvalgte festområder og lokaliteter med festlig udendørs aktivitet. Kommunen undersøger, om nye lokaliteter som f.eks. Kulbaneparken og Nokken kan inkluderes, ligesom der undersøges muligheder for en opjustering af indsatsen i områder som Havneparken, Amager Strand og Amagerbro.

En målsætning for den kommende nattelivsplan er desuden at undersøge mulighederne for at reducere mængden af henkastede cigaretskod ved at udstyre flere skraldespande med askebægre.

Indsatsen fra Restaurations- og Nattelivsplan 2021 (2022-2025) om en højere affaldskapacitet på nattelivsstrækningerne har ledt til

konceptudvikling af forskellige affaldsløsninger, der kan fungere i særligt belastede områder, hvor der er mindre plads til almindelige affaldskurve – f.eks. Gothersgade og Vestergade. De ekstra kapacitetsprodukter blev opsat i 2022-2023.

Et af kapacitetsprodukterne, kaldet poseholderen, hvor poser opsættes uden på de eksisterende affaldskurve, fungerede ikke efter hensigten. Tømningsmedarbejderne oplevede både, at poser forsvandt, men også at selve poseholderne forsvandt. Initiativet virkede således ikke efter hensigten.

Der er derfor fortsat behov for ekstra tømning af affaldskurve, også i de nattetimer hvor Københavns Kommune normalt ikke er til stede. I udvalgte festområder, hvor affaldstrykket er massivt, vil komprimerende affaldskurve evt. kunne løse udfordringen. I 2025-2026 afprøver forvaltningen de komprimerende affaldskurve, som kan rumme og komprimere affaldet, så affaldskurvenes kapacitet udvides. På baggrund af forsøget, vil forvaltningen vurdere, om løsningen har potentiale for at blive udbredt i byrummet. En udbredelse af løsningen vil dog medføre øget behov for finansiering.

Spuling i nattelivets hotspotzoner

Restaurations- og Nattelivsplan 2021 har haft fokus på at forebygge lugt- og uringener. I Restaurations- og Nattelivsplan 2025 fastholdes dette fokus med fortsat spuling af strækninger, der regelmæssigt er belastet af urin.

Indsatsområder

- *Spuling af hotspotzoner*
- *Udvidelse af spuleindsatsen*

For at afhjælpe lugt- og uringener er der gennemført spuling i områder, hvor rengøringsbehovet er særligt stort. Spulingen om morgenen i Indre By, og i udvalgte områder i brokvartererne, i weekenderne har givet gode resultater.

Derudover undersøges muligheden for at udvide spuleindsatsen, så flere strækninger fx på Vesterbro indgår i spuleindsatsen samt pladser og strækninger i Københavns yderområder. I yderområderne er det f.eks. pladser, som nattelivsgæster passerer på vej ud og hjem efter

weekendens natteliv. Der undersøges desuden, om rengøring omkring flere større affaldskurve kan inkluderes i spule-initiativet.

Toiletter i nattelivet

Restaurations- og Nattelivsplan 2021 har haft fokus på at forebygge lugt- og uringener i nattelivet gennem øget toiletkapacitet, udvikling af alternative toiletløsninger samt midlertidige toiletter.

Målsætningen for Restaurations- og Nattelivsplan 2025 er fortsat at arbejde med at minimere lugt- og uringener ved hjælp af midlertidige toiletter på skiftende steder samt en målrettet kommunikationsindsats. Derudover undersøges og vurderes tilgængelighed af toiletforhold i det Københavnske natteliv.

Indsatsområder

- *Udvidelse af toiletkapaciteten – både midlertidigt og permanent*
- *Udvikling af alternative toiletløsninger til begrænsning af lugt- og uringener*
- *Målrettet kommunikationsindsats*

Antallet af permanente toiletter i Indre By som et hotspot for nattelivet er øget siden 2021 ifm. toiletprioriteringslisten. Et nyt, selvrensende toilet, der vil tilbyde mere og ren toiletkapacitet ved Gammeltorv, afventer fortsat opsætning. Der er dog stadig behov for midlertidige toiletter, som fleksibelt kan opsættes på skiftende steder med spidsbelastninger både i Indre By og andre dele af byen.

Som et resultat af Restaurations- og Nattelivsplanen 2021 er der blevet indkøbt og afprøvet alternative, midlertidige toiletløsninger, som også fremover kan bruges. Opstilling af fx eco-toilet (vandfrit toilet med pissoir og missoir) samt andre typer midlertidige toiletter udvalgte steder i byen er blevet understøttet af en målrettet kommunikationsindsats om døgnåbne toiletter. Begge indsats har vist en positiv effekt i form af øget brug af toiletterne og færre lugt- og uringener på uønskede steder.

Partnerskaber med erhvervsdrivende

Med Restaurations- og Nattelivsplan 2025 vil Københavns Kommune styrke partnerskaber med erhvervslivet i nattelivet.

Forvaltningen foreslår at indgå partnerskaber med erhvervslivet om et renere natteliv. Partnerskabet skal give de festende flere muligheder for at komme af med affald ved at sikre, at viden om affaldsadfærd bruges aktivt blandt byens barer, diskoteker, fastfoodsteder etc.

Indsatsområder

- *Partnerskaber med erhvervsdrivende*
- *Samarbejde med større arrangører*

Partnerskabet skal understøtte de erhvervsdrivendes indsats gennem videndeling om, hvad der virker på affaldsadfærd, så flere askebægre og affaldskurve ved restaurationer og barer opsættes og understøtter et renere natteliv.

Indsatsen indeholder desuden samarbejde ved de større arrangementer med særligt fokus på overlevering, tilsyn og opfølgning efter større festlige arrangementer som f.eks. Distortion.

Universelt design og tilgængelighed

Københavns Kommune har for 2023-2026 udarbejdet en handicappolitik. Politikken er med til at synliggøre, at Københavns Kommunes værdigrundlag gælder for alle borgere. Med Restaurations- og Nattelivsplan 2025 vil kommunen inddrage principperne fra handicappolitikken, og undersøge muligheder for at gøre Københavns restaurations- og nattelivet mere tilgængeligt for alle.

Indsatsområder

- *Kortlægning af barrierer for tilgængelighed i nattelivet*
- *Fokus på tilgængelighed i forbindelse med udeserveringstilladelser*

Der tages udgangspunkt i principperne for universelt design. Universelt design har otte mål for at sikre ligeværdige løsninger for alle. De otte mål er: tilpasning til alle kroppe, komfort, bevidsthed, forståelse, velvære, social

integration, personlig tilpasning og respekt for konteksten.

Med udgangspunkt i de otte mål vil kommunen undersøge mulighederne for at gøre Københavns restaurations- og natteliv mere tilgængeligt. Dette kan f.eks. være en indsats som at kortlægge barrierer for tilgængelighed i restaurations- og nattelivet eller at udvikle nye tilgængelighedsinitiativer baseret på principperne for universelt design.

Der vil også være fokus på fremkommelighed og herunder tilgængelighed ved det øgede tilsyn af udeserveringer.

Styrket samspil i behandling af sager om alkoholbevillinger og udeserveringstilladelser

I 2025 vil Teknik- og Miljøforvaltningen fortsat rapportere til Bevillingsnævnet om overtrædelser af vilkår i restaurationsforskriften samt bidrage med udtalelser i sager, der behandles af Bevillingsnævnet (administrationsgrundlag for Støjvagten, 2017). Dette skal sikre et effektivt samarbejde og beslutninger, der er helhedsorienterede og velinformerede.

Indsatsområder

- *Fortsat understøttelse af Bevillingsnævnet*
- *Styrkelse af samspillet mellem Bevillingsnævnet og området for udeservering*
- *Helhedsorienteret vejledning til ansøgere ifm. etablering af bylivserhverv og ansøgning om alkoholbevilling*

Initiativet etablerede en praksis, der har været gældende for to nattelivsplaner (2017 og 2021) og den videreføres i den nuværende periode for Restaurations- og Nattelivsplan 2025.

Københavns Kommune fastholder, at Område for Miljø og Byliv (OMB) fungerer som kommunens øjne og ører i byen. Teknik- og Miljøforvaltningen vil derfor fortsat have en central rolle som miljømyndighed i kommunens udtalelser om alkoholbevillinger og nattilladelser.

Ved sine tilsyn kan miljømyndigheden sikre, at restaurationskoncepter stemmer overens med det, der er oplyst til Bevillingsnævnet og givet tilladelse til i bevillingen. Desuden har

tilsynene en vigtig forebyggende effekt i forhold til at sikre en forsvarlig indretning af restaurationer, så der f.eks. er tilstrækkelig lydisolering og styr på musikanlæggene, og så det er i overensstemmelse med kommunens restaurationsforskrift.

For at styrke samarbejdet mellem Bevillingsnævnet og området for udeservering vil der fortsat ske en løbende evaluering af, hvordan alkoholbevillinger og nattilladelser i endnu højere grad kan tænkes sammen med restaurations tilladelser til udeservering.

Målsætningen er at styrke samspillet mellem Bevillingsnævnet og området for udeservering ved i højere grad at koordinere udstedelsen af tilladelser til udskænkning og udeservering.

UDSKÆNKINGSTILLADNING

3. Restaurationsplanen – rammer for udvikling og hensyn

[Resume]

Københavns Kommunes restaurationsplan beskriver kommunens konkrete ambitioner og målsætninger for bevillingsområdet. Dertil udgør planen vejledende retningslinjer for restaurationsområdet.

Formålet med planen er at skabe rammerne for et velfungerende og bæredygtigt restaurations- og natteliv i København, som både tilgodeser restauratørerne, byens brugere og beboere. Planen skal understøtte udviklingen af et attraktivt og varieret udbud af restaurationer, samtidig med at den skal sikre balance mellem de forskellige interesser og behov på restaurationsområdet.

Restaurationsplanen skal understøtte en attraktiv og dynamisk by, hvor der er plads til både beboere, besøgende og restauratører.

Københavns Kommune ønsker med planen at fremme et mangfoldigt udvalg af restaurationer og sikre en balanceret placering på tværs af byen, så de harmonerer med det omkringliggende bymiljø. Samtidig skal planen understøtte en ansvarlig og respektfuld adfærd i nattelivet – både blandt gæster og restauratører.

Restaurationsplanen indeholder en række overordnede fokusområder:

- Veldrevne restaurationer
- Et varieret og fordelt udbud
- Fastholdelse af restriktiv praksis
- Fokus på morgenværtshuse
- Understøttelse af områder med et særligt aktivt restaurations- og natteliv
- Fokus på havnearealet

Fokusområderne afspejler kommunens ambitioner på bevillingsområdet i planens periode. Herudover indeholder restaurationsplanen generelle bemærkninger, der beskriver retningslinjer og praksis for ansøgning og behandling af alkoholbevillinger og nattilladelser i Københavns Kommune. Konkret vejledning til ansøgning om alkoholbevilling samt vejledning om behandlingen af ansøgninger om alkoholbevillinger kan tilgås på Bevillingsnævnets hjemmeside via [KK.dk](#), se [link](#).

Veldrevne restaurationer

Københavns Kommune vil fremme etableringen af veldrevne restaurationer ved at anvende forskellige tiltag, såsom specifikke vilkår og kortere bevillingsperioder, når der gives eller fornyes natbevillinger.

Det københavnske restaurationsmiljø skal være veldrevet og understøtte en bæredygtig erhvervs- og byudvikling. Dette gør sig allerede gældende for størstedelen af det eksisterende restaurationsliv. Bevillingsnævnet behandler dog en del sager, hvor underskudsgivende restaurationsvirksomheder bliver meddelt alkoholbevillinger for to eller fire år.

Københavns Kommune ønsker at forebygge generne forbundet til nattelivet ved at slå ned på uansvarlige restauratører. Bevillingsnævnet er derfor opmærksom på alene at meddele alkoholbevillinger til ansøgere, der lever op til restaurationslovgivningens regler om gæld, strafbare forhold og øvrige personlige krav.

Desuden ser Bevillingsnævnet med stor alvor på ansøgere, som har demonstreret manglende forretningsmæssige kvalifikationer – for eksempel i forbindelse med flere konkurser – og giver afslag eller indfører skærpede vilkår i alkoholbevillinger, hvis det vurderes, at virksomheden ikke kan drives på betryggende måde.

Københavns Kommune ønsker, at restauratører samarbejder og tager ansvar for at nedbringe de konstaterede gener. Det er herved centralt, at de

involverede myndigheder samarbejder tæt om opgaven, ligesom der er behov for en koordinering af de klager over serveringssteder, der modtages fra beboere og andre interessenter. Bevillingsnævnet kan i særlige sager overveje om bevillingshaver skal sættes under et intensivt og skærpet tilsyn. Lovgivningens muligheder for at tvinge restauranter til at samarbejde om at nedbringe generne skal udnyttes fuldt ud, og det skal i den forbindelse have konsekvenser for restauratører, der ikke samarbejder for at nedbringe de konstaterede gener.

Bevillingsnævnet skal i sin praksis for nattilladelser lægge vægt på, at krav om samarbejde og ansvar for at minimere generne er et vilkår for at drive restaurationsvirksomhed i København.

Bevillingsnævnet skal derfor i afgørelser fortsat lægge vægt på, om restauratører har iværksat positive og betryggende initiativer for at reducere gener i forhold til omgivelserne. Disse initiativer kan inkludere etablering af rygerum, etablering af lydsluse, frivillig brug af dørmænd, frivillig nedtagelse af udeserveringen på et tidligere tidspunkt end påkrævet, frivillig indregulering af musikanlæg til lavere niveau end påkrævet, øget renholdelsesindsats ved restaurationen, naboinddragelse, ekstra lydisolering, skærpet fokus på kontrol i døråbningen, uddannelse af personale med mere.

Restauratørerne har f.eks. mulighed for at oplyse om tiltag og initiativer i ansøgningen, eller i forbindelse med partshøringen. Oplysningerne vil herefter indgå som en del af sagsbehandlingen i Bevillingsnævnet.

Oplyses der ikke om nogen positive og betryggende initiativer, kan Bevillingsnævnet meddele kortere bevillingsperioder og nattilladelser, hvis det dokumenteres, at der i forvejen er et for højt omfang af gener i området, eller hvis risikoen for, at området på sigt udvikler et for stort omfang af gener, er høj.

Et varieret og fordelt udbud

Københavns Kommune har en målsætning om, at der skal være et varieret og fordelt restaurations- og natteliv i byen.

Københavns Kommune ønsker fortsat at arbejde henimod et varieret og fordelt restaurations- og natteliv.

En undersøgelse fra august 2024 af restaurations- og nattelivet i København viser, at Københavnerne generelt er tilfredse med nattelivet i København. Dog efterspørger flere københavnere, særligt i de ydre liggende bydele - flere tilbud i nattelivet i deres bydel. Det gælder særligt i forhold til restauranter og caféer (Epinion 2024, [link](#)).

København består af en række bydele med forskellige karakteristika, der til dels er historisk betinget. Det betyder, at der er forskellige hensyn, der inddrages i forbindelse med tildeling af alkoholbevillinger og nattilladelser.

I nogle områder af byen er der balance mellem beboelse og serveringssteder. I andre områder er der behov for at nedbringe generne fra nattelivet. Det gælder særligt i de områder, hvor borgere bor side om side med mange serveringssteder med sene nattilladelser. Når de sene nattilladelser derudover er på nætter før hverdage, kan det opleves som ekstra generende for de omkringboende. Derfor vil Københavns Kommune arbejde på at skabe en god balance i fordelingen af restauranter på tværs af byen.

Med Restaurationsplanen skal Bevillingsnævnet være tilbageholdende med at meddele nye nattilladelser på nætter før hverdage, særligt i de områder, som er belastede, og som har en høj koncentration af privat beboelse.

Bevillingsnævnet følger udviklingen i nattelivsgenerne tæt og kan i nødvendigt omfang indføre en restriktiv praksis i forhold til gadestrækninger eller udvalgte områder, hvor nattelivsgenerne er ved at tage overhånd. F.eks. kan den restriktive praksis være et stop for nye nattilladelser og udvidelser af bestående nattilladelser til restauranter med hovedfokus på servering af alkohol.

I arbejdet med at skabe et fordelt og varieret restaurationsudbud tager Bevillingsnævnet udgangspunkt i en inddeling af serveringssteder i tre hovedkategorier:

- Kategori A er de mindst belastende koncepter.

- Kategori B er de moderat belastende koncepter.
- Kategori C er de mest belastende koncepter.

[Faktaboks]

Kategori A er restaurationer med hovedfokus på madservering eller andre aktiviteter. Det kan være spiserestauranter, hoteller, caféer, kulturelle institutioner og butikker med servering.

Kategori B er restaurationer med et større fokus på alkoholserving. Det kan være barer, værtshuse samt spiserestauranter og caféer, som omdannes til barer i de sene timer.

Kategori C er restaurationer med hovedfokus på alkoholserving, typisk med høj musik og dans. Det kan være diskoteker, barer med dansegulv, spillesteder og selskabslokaler.

Bevillingsnævnet meddeler alkoholbevillinger til en række koncepter indenfor disse tre hovedgrupper. Koncepterne er vedtaget af Bevillingsnævnet. Information om koncepterne kan tilgås på Bevillingsnævnets hjemmeside, se [link](#).

Københavns Kommune ønsker, at de meddelte koncepter afspejler den faktiske virkelighed og den hastige udvikling indenfor restaurationsområdet, der i stor stil byder på nye og blandede koncepter samt pop-up koncepter, som inddrager alkoholserving i deres forretningskoncept.

Byområder med restriktiv praksis

Københavns Kommune ønsker at fastholde den restriktive praksis i Middelalderbyen og på enkelte gadestrækninger på Indre Nørrebro - med få dispensationsmuligheder.

Områderne på Nørrebro og Middelalderbyen er kendetegnet ved en stor koncentration af serveringssteder, særligt i kategori B og C. Det er samtidig områder, hvor der registreres mange ordens- og ædruelighedsmæssige hændelser, og hvor mange beboere oplever gener fra natlivet.

På den baggrund ønsker Københavns Kommune fortsat at bevare den restriktive praksis i områderne og dermed begrænse mængden af nye nattilladelser og sene nattilladelser.

Restriktiv praksis i Middelalderbyen

I december 2018 blev der indført en restriktiv praksis i Middelalderbyen med et stop for meddelelse af nye nattilladelser, det vil sige mellem kl. 24.00 og 05.00. Københavns Kommune vil fastholde denne praksis.

[Billede]

Korrigeret afgrænsning af området med restriktiv praksis i Middelalderbyen (Rådhuspladsen undtaget).

Middelalderbyen i Indre By er afgrænset af gaderne (husnumre, der vender indad):

- Vester Voldgade (uden Rådhuspladsen)
- Stormgade
- Vindebrogade
- Holmens Kanal
- Kongens Nytorv
- Gothersgade
- Nørre Voldgade
- Gothersgade nr. 2-58 (bl.a. Boltens Gård)

Restriktiv praksis Indre Nørrebro

I 2016 blev der indført en restriktiv praksis for dele af indre Nørrebro med stop for nye nattilladelser nætter efter søndage til torsdage, samt for efter kl. 02.00 på nætter efter fredage og lørdage. Københavns Kommune vil fastholde denne praksis.

[Billede]

Afgrænsning af området med restriktiv praksis på Indre Nørrebro.

Området på Nørrebro for den restriktive praksis er afgrænset til følgende gader:

- Blågårdsgade
- Fælledvej
- Ravnsborggade
- Dele af Nørrebrogade (nr. 1-27 og nr. 2-26)

Dispensationsmuligheder

Bevillingsnævnet kan meddele dispensation fra den restriktive praksis i særlige situationer. Det er til spiserestauranter af særlig høj kvalitet, der understøtter København som gastronomisk centrum.

Spiserestauranter med høje gastronomiske ambitioner, der tiltrækker sig opmærksomhed fra ind- og udland er med til at sætte København på det gastronomiske landkort og markedsføre København som et populært turistmål for foodies og gourmeter fra både ind- og udland. Ofte vil en spiseoplevelse på disse spiserestauranter være kendetegnet ved fremragende kokkekunst, uanset om der er tale om innovative eller mere klassiske retter.

Bevillingsnævnet vil efter en konkret vurdering kunne meddele ny nattilladelse til kl. 01.00 til restauranter indenfor konceptet Spiserestaurant (kategori A), når de har fokus på gastronomi og høj kvalitet. Som en del af vurderingen af restaurantens gastronomiske niveau indgår, om der er tale om en spiserestaurant med høje ambitioner med fremragende kokkekunst, som er med til at understøtte Københavns status som gastronomisk centrum. Det er samtidig en forudsætning, at ansøger har beskrevet et fokus på støjdæmpende tiltag mv. for at sikre begrænsning af nattelivsgener for de omkringboende

Evaluering af restriktiv praksis

Forvaltningen vil i den kommende periode iværksætte en kortfattet evaluering af den restriktive praksis i Middelalderbyen og dele af Indre Nørrebro. Evalueringen kan indgå i konkrete overvejelser om behovet for en eventuel lempelse af praksis, f.eks. i forhold til visse koncepter og for dele af lukketiden.

Morgenværtshuse

Bevillingsnævnet vil minimere gener fra såkaldte morgenværtshuse ved muligheden for at fastsætte vilkår om morgenlukning i behandling sager om alkoholbevillinger.

Morgenværtshuse er tillægsbetegnelsen for en restauration, der holder åbent om morgenen og formiddagen for at kunne servere alkohol, primært henvendt til gæster, der ikke er klar til at

tage hjem efter en nat i byen. Oftest er det restauranter indenfor koncepterne værtshuse/bo-dega, bar eller diskotek, som vil holde åbent i dette tidsrum med henblik på at fungere som opsamlingssted for nattelivets gæster. Restauranter, som også fungerer som morgenværtshuse, er derved med til at holde festen kørende i byen til gene for de omkringboende.

Københavns Kommune er opmærksom på de gener, som visse morgenværtshuse kan medføre. Derfor skal Bevillingsnævnet i behandlingen af sager om alkoholbevillinger altid vurdere, om der er grundlag for at fastsætte vilkår om, at restaurationen skal holde lukket i morgentimerne f.eks. kl. 05.00 til kl. 10.00.

Københavns Kommune vil i den forbindelse have fokus på problematikken omkring morgenværtshuse i områder med restriktive praksis, hvilket omfatter Middelalderbyen og dele af Indre Nørrebro.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at Bevillingsnævnet kan udvide listen med andre områder, hvis det vurderes nødvendigt. I områder med restriktiv praksis ønsker Bevillingsnævnet at begrænse generne fra nattelivet, hvilket også omfatter morgen- og formiddagstimerne. Derved vil det i vidt omfang altid være nødvendigt at sætte vilkår for nye alkoholbevillinger i disse områder, hvis der er en formodning om, at restaurationen kunne tænkes at udnytte den almindelige åbningstid til at etablere et morgenværtshuslignende koncept.

Understøttelse af områder med et særligt aktivt restaurations- og natteliv

Nyhavn, Metropolzonen og Kødbyen er kendetegnet ved at være områder i byen med et særligt aktivt restaurations- og natteliv. Københavns Kommune ønsker fortsat at understøtte udviklingen af disse områder.

Bevillingsnævnet imødekommer som udgangspunkt ansøgninger om alkoholbevilling og nattilladelse til restauranter beliggende på adresser i Nyhavn, Metropolzonen og Kødbyen.

Københavns Kommune ønsker, at disse områder fortsat skal være kendetegnet ved et aktivt natteliv.

De myndigheder, som meddeler tilladelse til udeservering, har praksis for som udgangspunkt at meddele tilladelse til udeservering frem til kl. 02.00 i Nyhavn, Metropolzonen og Kødbyen.

Der er ligeledes i 2024 vedtaget en 4-årig forsøgsordning med udvidet åbningstid til udeservering på 37 udvalgte pladser, som fremgår af Københavns Kommunes hjemmeside.

Nyhavn defineres som: Nyhavn i forhuset med direkte adgang til fortovet/kajen (på restaurationsiden med ulige husnumre), Store Strandstræde 1-4, Lille Strandstræde 1-4, Toldbodgade 1-4 samt Det Kongelige Teater i Kvæsthusgade. Således er baggårde i Nyhavn ikke omfattet.

Metropolzonen defineres som: Vesterbrogade 1A-4A (bortset fra Tivoli), Axeltorv, Studies-træde nr. 50-54 (lige numre) og nr. 55-69 (ulige numre), H.C. Andersens Boulevard nr. 8-16 (lige numre) og nr. 13-17 (ulige numre) samt Rådhuspladsen og Jernbanegade.

Kødbyen er afgrænset af gaderne (husnumre, der vender indad):

- Ingerslevsgade
- Kvægtorvsgade
- Halmtorvet
- Skelbækgade

Byens havneareal

Københavns Kommune vil fastholde restriktiv praksis for meddelelse af alkoholbevilling til både, der alene sejler rundt med selskaber inde i havnen samt alkoholbevillinger til restauranter på fastliggende både.

Byens havneområder er blevet til attraktive byområder, der tiltrækker beboere og gæster med deres rekreative byrum. Ligeledes benytter turister og københavnere flittigt det blå areal, både når der svømmes i havnebadene, og når der sejles i havnen.

En udfordring ved alkoholbevillinger til både er, at lyd let forplanter sig over vand og transporteres over længere afstande. Modsat lukkede lokaler på land, hvor støj kan begrænses gennem f.eks. støjisolerende tiltag, er det langt sværere at kontrollere støjniveauet på både. Samtidig kan det være udfordrende for støjramte borgere at

klage, da det ofte er vanskeligt at identificere kilden til støjen.

Udgangspunktet i restaurationsloven er, at en restauratør kan opnå alkoholbevilling til drift fra "et bestemt serveringssted" – det vil sige fra en konkret adresse. Som en undtagelse hertil kan der meddeles alkoholbevilling til servering af stærke drikke til "skibe i fart".

Bevillingsnævnet har i dag en restriktiv praksis for at tildele alkoholbevillinger til både, der udelukkende sejler med selskaber inden for havnens område, hvor servering af alkohol udgør hovedformålet, og sejladsen blot er sekundær. Dette skyldes både sikkerhedsmæssige og støj-mæssige hensyn. Københavns Kommune ønsker denne praksis fortsat.

En undtagelse fra denne praksis er de traditionelle kanalrundfarter, der følger en fast ruteplan i havnen og primært har fokus på sejlads, sightseeing og foredrag om København og byens seværdigheder. For dette koncept er der praksis for at meddele alkoholbevillinger, men med begrænsninger. Servering er begrænset til øl, vin og bitter, musik skal være dæmpet, og der må aldrig afspilles musik efter kl. 22.00.

En anden undtagelse er til skibe, som sejler direkte ud af havnen ud i Øresund enten med rolige selskaber eller som passagerbåd til en anden havn. Københavns Kommune ønsker denne praksis med disse undtagelser fortsat.

Københavns Kommune vurderer, at støjproblemer også opstår ved fastliggende både. Disse både har ofte store udendørsarealer, som gæster bruger på samme måde som en privat have. Kombineret med den manglende støjafskærmning omkring fastliggende både kan lyden bevæge sig over lange afstande og forstyrre beboere, selv dem der bor længere væk.

Derfor anvender Bevillingsnævnet en restriktiv praksis ved tildeling af alkoholbevillinger til restauranter på fastliggende både. Københavns Kommune ønsker at fastholde denne restriktive tilgang.

Generelle bemærkninger

Københavns Kommune skal anbefale fremtidige ansøgere at søge om forhåndstilsagn, inden der

investeres i lokaler med mere, hvor der ikke foreligger en gældende alkoholbevilling til det ønskede koncept og/eller nattilladelse.

Det bemærkes i den forbindelse, at selvom der ikke ønskes nattilladelse, så er der skærpede krav til støjgrænserne i miljølovningen allerede efter kl. 22.00, hvilket Bevillingsnævnet også inddrager i sagsbehandlingen gennem udtalelser fra Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, Område for Miljø og Byliv. Også af denne årsag kan det være en god idé at søge om forhåndstilsagn.

Salg eller overdragelse af en restauration

Alkoholbevillinger og nattilladelser er personlige. Hvis en restauration sælges eller overdrages, vil der skulle søges om alkoholbevilling og nattilladelse på ny. Det forhold, at en tidligere ejer af en restauration har haft en alkoholbevilling eller en nattilladelse, er ikke ensbetydende med, at en køber af restaurationen vil kunne opnå en alkoholbevilling og nattilladelse på samme vilkår som tidligere.

En vurdering fra sag til sag

Alle ansøgninger om alkoholbevilling og nattilladelse vil fortsat blive behandlet efter en individuel og konkret vurdering. Det gælder også i områder, hvor der gælder en restriktiv praksis, hvor Bevillingsnævnet fra sag til sag vurderer, om der er helt særlige forhold, som indebærer, at den gældende praksis skal fraviges.

Data og statistik

Københavns Kommune vil løbende overvåge udviklingen i byens restaurations- og natteliv.

Bevillingsnævnet har ansvaret for at indsamle og dokumentere data om udviklingen i antallet og fordelingen af alkoholbevillinger og nattilladelser i København. Der vil årligt blive udarbejdet en statistik over området, som vil blive forelagt Bevillingsnævnet.